

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at projektere og anlægge lufthavne som anført i afsnit 1, i henhold til tidsplan som anført i afsnit 2 og med en kombination af de finansieringsmodeller som anført i afsnit 3.

(Naalakkersuisoq for Bolig, Byggeri og Infrastruktur, Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer, Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender)

Forelæggelsesnotat

(Naalakkersuisoq for Bolig, Byggeri og Infrastruktur)

1. behandling

Naalakkersuisut stiller med nærværende beslutningsforslag forslag om at udvikle en sammenhængende, tidssvarende og pålidelig luftfartsinfrastruktur. Et ambitiøst forslag, der, hvis det realiseres, vil have store og vidtrækkende konsekvenser for hele vores land, vores medborgere og vores besøgende. Et forslag der vil medvirke til at realisere det store vækstpotentiale, der findes indenfor vores erhverv generelt og turisme specifikt. Et forslag der effektiviserer vores rejsemønstre, reducerer vores rejseudgifter og forkorter vores rejsetid. Et forslag der muliggør nye bosætningsmønstre og understøtter større sammenhængskraft - såvel regionalt og nationalt som internationalt. En infrastruktur der binder hele vores land bedre sammen.

Det er Naalakkersuisuts overbevisning, at vores land står overfor en vigtig skillevej, hvor store beslutninger om vores infrastruktur har altafgørende betydning for vores muligheder for at generere vækst i samfundet, skabe større velfærd for vores borgere og reducere de lange rejsetider, der kendetegner vores land.

Der har i årtier været analyseret på forskellige planer for omlægninger af infrastrukturen. Et omfattende stykke forarbejde, som i den grad kvalificerer debatten og styrker vores evne til at tage stilling på et oplyst grundlag. Naalakkersuisut er optaget af, at disse vigtige og vidtrækkende beslutninger træffes på et så gennemanalyseret og kvalificeret grundlag som muligt, og det er Naalakkersuisuts vurdering, at grundlaget nu er til stede til at træffe de rigtige beslutninger for vores land.

Det er samtidig Naalakkersuisuts vurdering, at vi nu er nødt til at træffe beslutning. Det er ikke længere en mulighed at udskyde beslutningerne yderligere. Det skyldes dels, at beslutningsgrundlaget nu er til stede og dels at beslutningerne er af afgørende betydning for, at vores lands samlede potentiale kan foldes ud. Men det skyldes også, at yderligere udsættelse af beslutningerne er forbundet med store udgifter, der påføres vores i forvejen trængte landskasse.

Reinvesteringsbehovet i Mittarfeqarfiits samlede anlægsmasse er omfattende, og den seneste tids debat om de eksisterende landingsbaners beskaffenhed i Kangerlussuaq, Nuuk og Ilulissat afspejler i den grad behovet for en beslutning. Ved at vente yderligere, risikerer vi at blive tvunget til at handle, uden at have frihed til at vælge. I dag står vi med valget mellem en infrastruktur, som vi kender den, eller en infrastruktur, der kan understøtte de store visioner, vi har for Grønland.

En ny og tidssvarende luftfartsinfrastruktur er et opgør med en luftfartsstruktur, der i vid udstrækning er anlagt under andre hensyn og med andre rationaler end de, der understøtter vores lands udvikling og vores befolknings behov.

En ny og sammenhængende luftfartsinfrastruktur styrker sammenhængskraften internt i og mellem alle regioner i hele vores land til forskel fra tidligere tiders knopskydning, hvor lufthavnsplanlægning har haft udgangspunkt i en specifik by eller bygds udvikling.

En ny og pålidelig infrastruktur der drager fordel af den teknologiske udvikling indenfor materiel og landingsbaneudstyr, så regularitet og fleksibilitet styrkes, og hvor effektivitet kendetegner den måde, hvorpå vi rejser.

I dag har vi en dyr infrastruktur, hvor høje lufthavnsafgifter, flere omstigninger, og ringe forudsætninger for konkurrence betyder høje udgifter for Mittarfeqarfiit, landskassen og i sidste ende forbrugerne. Hvad end det er lokale rejsende, der skal besøge familie eller venner, eller skal på udlandsrejse eller tjenesterejse, eller om det er turister og gæster, der skal besøge vores land, er flyrejse forbundet med høje omkostninger. Vores lands udstrakte geografi og spredte bosætningsmønstre medvirker til høje billetpriser, men en mere effektiv og fleksibel infrastruktur vil efter Naalakkersuisuts opfattelse medføre lavere priser og større rejsetilfredshed.

Dertil kommer, at Naalakkersuisuts lufthavnsplan sammen med det af Inatsisartut Anlægsudvalg stillede forslag om regionale baner, vil have positiv indvirkning på behovet for subsidierede ruter med servicekontrakter. En reduktion af antallet af servicekontrakter vil sammen med andre samfundsøkonomiske gevinster medvirke til at de enkelte businesscases og i særdeleshed den samlede businesscase bliver positive.

Man kan forestille sig, at man måske i fremtiden kan arbejde i en by og bo i og pendle fra en anden? At man let og effektivt kan benytte sig af faciliteterne i nabobyen? Eller at man som turist kan opleve vores lands mange tilbud på tværs af regioner, fordi fremtidens luftfart tilbyder konkurrencedygtige multistopbilletter mellem de mange attraktive Grønlandske turistdestinationer.

Igennem de sidste måneder har jeg som Naalakkersuisut med ansvar for Infrastrukturen drøftet disse planer med mange medborgere, aktører i den politiske debat, beslutningstagere og professionelle aktører. Og med alle landets borgmestre, som jeg i vid udstrækning har fundet fælles fodslag med. Disse drøftelser har alle bekræftet mig i, at vi lige nu og med disse vigtige beslutninger for vores infrastruktur står med en unik nøgle til at realisere ønsker om vækst, velfærd og sammenhæng skabt gennem øget tilgængelighed.

Hvis Inatsisartut vedtager beslutningsforslaget, ligger der et stort stykke arbejde foran os, som Naalakkersuisut glædeligt påtager sig den koordinerende rolle i.

I forhold til optagelse af lån skal vi holde os for øje, at finansieringen af lufthavnsplanen skal ses i forhold til Gælds- og investeringsstrategien. Det betyder f.eks., at der skal være skærpet opmærksomhed knyttet til det enkelte projekts rentabilitet såvel ved låneoptagelse til lufthavnsinvesteringer, som kan finansieres ved brugerbetaling eller sparede offentlige udgifter, som ved anlæggelse af andre lufthavne som vil skulle finansieres via finansloven.

Optagelse af lån til finansiering af brugerbetalte lufthavne skal koordineres nøje i forhold til andre infrastrukturinvesteringer, som der vil skulle optages lån til i de kommende år. Uanset om lånoptagelse sker i selvstyret, i kommuner eller i offentligt ejede selskaber, har det betydning for den samlede kreditværdighed og for overholdelse af eksisterende låneaftaler. Finansiell koordinering bliver derfor et nøgleord i det videre arbejde med ændring af lufthavnsstrukturen.

Der skal ske projektering af forskellige løsningsmodeller og der skal etableres en anlægsorganisation, der kan føre os sikkert og rettidigt gennem anlægsfaserne. Naalakkersuisut ser frem til denne proces og ser frem til et tæt og koordineret forløb med Inatsisartuts Anlægsudvalg og Finans- og Skatteudvalg herom.

Med disse ord overlader jeg beslutningsforslaget til Inatsisartuts velvillige behandling.